

הסברה לתלמידים על ASD / יעל אסטרוגו

חלק ראשון – מאפייני הלקות

1. פתיחה – הסבר הסיבה לקיום ההסברה: ציון שם התלמיד עליו מדובר והיותו תלמיד עם ASD.
2. רישום הכותרת "ASD – תסמונת הקשת האוטיסטית" על הלוח.
3. שאלה לתלמידים: מה אתם יודעים על ASD?
4. רישום התשובות של התלמידים על הלוח בארבעה טורים (תחילה ללא כותרת): טור קשיים חברתיים תקשורתיים, טור קשיים בהתנהגות וביסות, טור קשיים נוספים וטור חוזקות. דוגמא לטבלא על הלוח:

יכולת הבחנה בפרטים זיכרון עובדות יכולת חזותית יכולת מיקוד בנושא אחד לעיתים תחום חוזק בולט (בעיקר) מתמטיקה, מוסיקה (וציור)	קשיים שונים שאינם קשורים לתסמונת	צורך בטקסים נוקשות תחומי עניין צרים קושי לנתק קשב מגירוי קשיי הסתגלות תנועות רפטיביות אובססיות חוסר מודעות לסכנות רגישות יתר או תת רגישות לגירויים סנסוריים תגובות רגשיות קיצוניות תגובות תוקפניות או לחלופין הפגנת אדישות	קושי בדיבור קושי בתקשורת קושי ביצירת קשר עין קושי באוצר מילים קושי בשימוש במשלב לשוני מתאים קושי בפרגמטיקה תקשורתית קושי ביצירת מערכות יחסים חברתיות קושי בהבנת מערכות יחסים קושי בשמירה על מערכות יחסים חברתיות קושי בהבנת מסרים לא מילוליים קושי בהבעת מסרים לא מילוליים
---	-------------------------------------	---	--

5. בקשה מן התלמידים להגדיר כל אחד מן הטורים ורישום הכותרת המתאימה לכל טור. הטור הראשון עוסק בקשיים חברתיים תקשורתיים, השני בקשיים בויסות ובהתנהגות, השלישי בקשיים שאינם קשורים להגדרת ה-ASD והרביעי בחוזקות אופייניות לילדים עם ASD.

6. ניסוח הגדרת ה-ASD על פי שני הטורים הראשונים + החלק בהגדרה המתייחס להופעת הקשיים בגיל הרך. בעת ההגדרה חשוב לציין כי לכל ילד ישנו צירוף קשיים שונה מתוך הרשימה הנ"ל.

7. הסבר: לתלמידים רבים עם ASD יש יכולות לימודיות גבוהות והם משולבים בכיתות הרגילות במערכת החינוך. הקשיים שלהם אינם קשיים לימודיים. תסמונת ה-ASD מאופיינת לפעמים אפילו בחוזקות – תחומים בהם הילדים מצליחים מעל הממוצע: כישרון מיוחד בתחום מסויים, יכולת אבחנה חזותית, יכולת אבחנה בפרטים, זיכרון מצויין, יכולת מיקוד בנושא עניין.

חלק שני – התנסות

8. הסבר: בחלק זה נשחק משחק בו תחוו משהו מן התחושה של להיות אוטיסט בכיתה רגילה.

9. משחק המסיבה:

בתחילת המשחק נבקש משלושה מתנדבים לצאת החוצה ולחכות עד שנקרא להם פנימה. ליתר הכיתה נסביר כי אנו עורכים מסיבה. למסיבה שלנו לא באים בידיים ריקות. כל אחד מביא משהו. נכנס למסיבה מי שמביא משהו המתאים לקריטריון שבחרנו. הקריטריונים יכולים להיות רבים ומגוונים כמו למשל: בא למסיבה מי שמביא משהו שיש לשכנו לשולחן או מי שמדבר כשידיו שלובות או מי שמביא משהו המתקשר לנושא מסוים או מתחיל באות השנייה של השם וכו'. כעת נזמין שוב את שלושת התלמידים שיצאו החוצה. תלמידי הכיתה יתחילו לומר מה הם מביאים למסיבה והמנחה יאמר מי יכול להיכנס למסיבה ומי לא. גם התלמידים שיצאו החוצה מוזמנים לנסות את מזלם. סביר להניח שלא ידעו מה להביא ולכן לא יקבלו אישור כניסה למסיבה עד שיגלו את הקריטריון על פי תשובות חבריהם.

חלק שלישי – דיון

10. בדיון שלאחר המשחק ניתן לשאול אותם תחילה איך הרגישו. ברוב המקרים הם יגידו שהרגישו מבוכה, חוסר אונים, חוסר שייכות, בלבול, חוסר הבנה וכו'. ניתן להסביר לכיתה כי כך חש גם תלמיד אוטיסט המצטרף לכיתה. למרות הבנתו את השפה בה הם מדברים הוא אינו מבין את המשמעויות, אינו מצליח לקרוא את הסיטואציות, מתקשה ליצור קשרים חברתיים ולהצטרף ל"מסיבות", חש בלבול, חוסר אונים, חוסר שייכות וכו'.

11. שאלות נוספות לדיון:

- כיצד ניתן לעזור לתלמיד להקלט בכיתה?
- מה התפקיד שלנו?
- מדוע חשוב שנבצע תפקיד זה?
- מה לא כדאי לעשות?
- אילו קשיים יכולים לעלות?

- כיצד מתמודדים עם קשיים שעולים?
- מי יכול לסייע בפתרון הקשיים שעולים?
- ועוד.

- לצורך ההסברה ניתן להעזר גם במצגת המצורפת המרחיבה את ההסבר על התסמונת. אם עושים שימוש במצגת, רצוי להקצות להסברה שני שיעורים.